

TÜRK DEVLETLERİ TEŞKİLATI (TDT) SEÇİM GÖZLEM HEYETİNİN

TÜRKİYE CUMHURİYETİ CUMHURBAŞKANLIĞI VE 28. DÖNEM MİLLETVEKİLLİĞİ GENEL SEÇİMLERİNE İLİŞKİN

BEYANATI

14 MAYIS 2023

Türk Devletleri Teşkilatı (TDT) Uluslararası Seçim Gözlem Heyeti (bundan böyle Heyet olarak anılacaktır), 11-14 Mayıs 2023 tarihlerinde Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanlığı ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimlerini (bundan böyle Seçimler olarak anılacaktır) gözlem çalışmasını gerçekleştirmiştir.

TDT Genel Sekreter Yardımcısı Büyükelçi Yerzhan Mukash başkanlığındaki Heyet, Azerbaycan Cumhuriyeti, Kazakistan Cumhuriyeti, Kırgız Cumhuriyeti ve Özbekistan Cumhuriyeti'nin Parlamento Üyeleri, Merkezi Seçim Komisyonları temsilcileri ve diplomatları ile TDT Sekretaryası yetkilileri olmak üzere 30 delegeden oluşmaktadır.

Heyet, İstanbul'daki Seçimleri, şehrin farklı ilçelerinde gözlemlemek amacıyla üç gruba ayırmıştır.

Heyet, faaliyetlerini Türkiye Cumhuriyeti mevzuatının yanı sıra seçimlerin düzenlenmesi ve yürütülmesine ilişkin genel kabul görmüş uluslararası hukuk kurallarına uygun olarak, seçim sürecine ve devletin egemenliğine müdahale etmeden gerçekleştirmiştir.

Seçim öncesi sürecin gözlemlenmesi çerçevesinde, 11 Mayıs 2023 tarihinde, TDT heyeti, Türkiye Dışişleri Bakanlığı İstanbul Temsilcisi Büyükelçi Ayşe Sözen Usluer, İstanbul Valisi Ali Yerlikaya ve İstanbul Seçim Kurulu Başkanı Ramazan Seçkin ile görüşmeler gerçekleştirmiştir. Bu toplantılar sırasında Heyete seçim süreci, uluslararası gözlemci misyonlarının ve yerel gözlemcilerin

seçimlere katılımı ve yurtdışında yaşayan vatandaşların oy verme süreci hakkında kapsamlı bilgi verilmiştir.

Heyet ayrıca 12 Mayıs 2023 tarihinde seçimlere katılacak olan siyasi partilerin (Adalet ve Kalkınma Partisi (AKP), Cumhuriyet Halk Partisi (CHP) ve İYİ Parti) İstanbul şubelerinin başkanlarıyla da görüşmelerde bulunmuştur. Heyet, partilerin seçimlere yönelik programları ve özellikle dış politika öncelikleri, sosyal medya çalışmaları ve seçimlere yönelik yasal çerçeve ile ilgili konuları görüşmüştür.

Seçim günü Heyet, İstanbul'un Beşiktaş ve Üsküdar ilçelerindeki sandık açılışlarına katılmıştır. Oy pusulalarının ve sonuçların sayımı ulusal seçim mevzuatına uygun olarak zamanında gerçekleştirilmiştir.

Heyet toplam 170 seçim merkezini ziyaret etmiştir. Heyet, idari makamların veya kolluk kuvvetlerinin sandık merkezlerindeki çalışmalara müdahale ettiğine dair herhangi bir bulguya rastlamamıştır. Oy verme günü boyunca halkın özgür iradesini sağlamak için gerekli tüm idari tedbirler alınmıştır.

Seçimlerin tarafsız bir şekilde gözlemlenmesi için ulusal ve uluslararası gözlemcilerle uygun koşullar sağlanmıştır. Heyet, çoğunlukla ulusal ve bazı uluslararası gözlemcilerin katılımını gözlemlemiştir, bu da Seçimlerin meşruiyetini ve şeffaflığını güçlendirmektedir.

Heyet ayrıca İstanbul'da Beşiktaş seçim bölgesindeki 1147-1155, 1184, 1167 numaralı sandıklarda oy sayım sürecini gözlemlemiştir. Oyların sayımı ve sonuçların ilanı ulusal seçim mevzuatına uygun olarak zamanında gerçekleştirilmiştir. Bazı durumlarda, sandık kurulu başkanları, farklı siyasi parti temsilcileri arasındaki yorum farklılıklarını gidermiştir.

Heyet, seçim sonuçlarını etkileyebilecek ciddi bir teknik sorun olmadığını gözlemlemiştir. Heyet, oy verme merkezlerinin içinde veya dışında herhangi bir kampanya materyalinin görülmediğini veya oy verme merkezlerinin yakınında herhangi bir kampanya faaliyetinin gerçekleşmediğini gözlemlemiştir. Oy verme merkezleri çoğunlukla engelliler için erişilebilir durumda tanzim edilmiştir. Heyet, yaşlıların oy verme merkezlerinin alt katlarında veya zemin katlarında oy vermek üzere yerleştirildiğini tespit etmiştir. Oylarını sandık başında kullanamayanlar için seyyar sandıkların mevcut olduğu görülmüştür. Heyet, dışarıdan herhangi bir kişinin seçmenleri nasıl oy kullanacakları konusunda etkilemeye çalışmadığını, oy kullanma merkezlerine tam erişim sağlandığını ve sandık görevlilerinden gerekli bilgileri aldığını gözlemlemiştir.

Seçim kanununa uygun olarak, nasıl oy kullanılacağı ve seçimlerin nasıl gözlemleneceğine dair bilgilendirici dokümanları da içeren sandık materyalleri sandık merkezlerinde hazır bulundurulmuştur. Özellikle yaşlılar arasında seçime katılım çok yüksek olmuş ve sandıklar seçim yasasına uygun olarak hazırlanmıştır. Seçimlerin ülkedeki medya kuruluşları tarafından yaygın bir şekilde ele alınması, seçim sürecinin meşruiyetine ve şeffaflığına katkıda bulunan bir etki olarak kaydedilebilir.

Sonuç olarak, TDT Uluslararası Seçim Gözlem Heyeti, Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı ve 28. Dönem Milletvekili Genel Seçimlerinin açık, şeffaf ve rekabetçi olduğunu ve Türkiye Cumhuriyeti'nin ulusal mevzuatına ve genel kabul görmüş uluslararası seçim standartlarına uygun olduğunu teyit eder.

Misyon, Türkiye Cumhuriyeti'ni ve kardeş Türk halkını başarılı seçimlerden dolayı kutlar ve seçim sonuçlarının ülkenin daha fazla kalkınmasına ve refahına katkıda bulunacağına olan inancını ifade eder.